

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. . . . 1 kor. Egy óra. . . . 50 fill. Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: ifj. MÓRICZ PÁL. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Placz-utca 47. és 49. szám.
---	--	---	--

József királyi herceg.

Debreczen, június 13.

Bécsből, a Habsburg háztól olyan kevés jót kaptunk mi magyarok — nem az egyén, hanem a nemzet!, hogy rokonszenves felemlítést érdemel az a királyi herceg, aki magyar földünkön születvén magyar földünkhöz utolsó órájáig hű maradt.

József királyi herceg, aki, ma reggel, hosszas szenvedés után elhunyt, a kiterjedt királyi családból talán egyetlen igazi barátja volt a magyar nemzetnek. Közöttünk született, közöttünk nőtt fel, közöttünk nevelte fel szép családját is. Nyelvünket, szokásainkat elfogadta; sőt tüntetőleg vállalta magyarnak magát; azért mi, a kik a Habsburg családtagjaitól megszoktuk az örökölt ellenszenvet és idegenkedést, szeretetünkbe fogadtuk őt és a vén huszárt, a ki a politikába soha nem elegyedett, az egész ma-

gyarnemzet rokonszenve kísérte életútjain.

Midőn jókedve volt: vele örültünk; midőn László fiát elveszítette, a kit teljesen magyarnak nevelt, mi érzékeny, igénytelen magyarok vele sirattuk meg és ma hogy meghalt: a kedves jó embert, kit talán nem is annyira tehetsége, mint születése magas állásra hívott el és ki nekünk magyaroknak ragaszkodó barátunk volt, őszintén gyászoljuk. Ha több tetterővel, cselekvési vágygyal, a régi Habsburgokat jellemző birodalomörökítő uralkodói erős képességekkel lett volna megáldva — avagy verve?! — nem egyedül barátja, talán még vezére is lehetett volna ennek a nemzetnek?

Avagy talán mégis az lesz az igazabb, hogy azt a vezért, a ki a mi szabadságunkat diadalra vezeti, magyarnak kell megszűlni . . . Te pedig vén huszár, a hogy éltél, nyugodj békén sírban is. A magyarnép szeretete és a magyarföld ereje így

sem hagyja virágok nélkül sírodat; mert a Habsburgok hagyományával szembeszállva barátunk voltál és igyekeztél megérteni minket, kiknek csodás útja valahonnét az ázsiai rengetegekből villámlik ki tárogatók zengésétől, hős vértől pirosult aczélszabályák csatogásától körül zúgva-búgva.

ifjabb Móricz Pál.

József főherceg meghalt.

— Eredeti tudósításunk. —

Budapest, június 13.

A Debreczeni Független Újság külön kiadásban tudatta olvasóival, hogy József királyi főherceg ma reggel fél hét órakor Fiume melletti nyári kastélyában meghalt. A lapunk útján elterjedt haláhir közrészvéteget keltett és nemcsak a hivatalos épületekre, hanem magánházakra is sok helyt kitzűttek a gyászlobogót.

E halálesetre és a József királyi herceg életével kapcsolatosan a következő tudósításokat adjuk:

A József főherceg piros csizmái.

Az immáron boldogult József királyi hercegben semmifele spanyol czeremónia, semmifele bécsi burgszellelem nem fojthatta el az életderűt, a tréfás kedvet,

Olyan kedélyű, olyan vérmér. életű uriember volt József királyi herceg, a kit igazán nyűgözött az a spanyol-eitké; a hol es a mikor tehette, ki is játszott a csopfos udvarimesterek illemszabályait; mert nem szivtelen királyi hercegeknek, hanem magyar földesurnak született ő. És bár a honvédség főparancsnokaul rendelték ki, vezéri tulajdonság nem rejtőzött ő fenségében; hanem valami vigkedvű huszárörnagyt, őbester, a milyenek odaelő éltek Magyarhonban, kitűnően fejlődött volna az öreg urból, a ki a hadi esztendők után, a falusi kuriájába vonulván, mint nyugdíjas tiszt, szép családtól, barátoktól környezve mőkazta volna át további életét. És a kit azután még holtával is sokáig emlegetnének tréfaí, jósága miatt a környékeliek.

Mint királyi herceg is, a hol és a mikor tehette gyakran kibujt a családi rang- és állás által reákött nyűgből. Aradmegyei birtokán, a kisjenői kastélyba lehozódva,

katonai szemlék ürügyével, magyar honvéd tisztek, magyar szolgabírák, vidéki urak nótástársaságában, rendezett olyan vig, olyan száztréfával és csinynyel elegyet duhaj mulatságokat, hogy még a kupát alkotó legszittyabb ősapánk is mosolyogva nézte zeket az egből, másrészt ha valami tubakos-orru lakájspiczi révén az „esetek“, titkos besugás útján, Bécsig hire futott, az immár boldogult vén huszár — mert az maradt ő erőfogytomig — a legfelsőbb rapportot sem kerülte el. Őt kellett tejes díszben a király ur előtt vezetelni.

A boldogult József királyi hercegnek ilyen kisjenői mulatozásával függ össze a piros csizma csintalan története is. Az egyik vig esztendőben (még a nyolczvanas évek elején!) a főherceg vezérletével több tagu vadásztársaság mulatozta a kastélyban. Vadásztak, mulatoztak, vadászemberekhez illőleg nagyokat ettek, nagyokat ittak és estéről estére szólott a banda; de mivel mindcsak férfiak voltak együtt, félszeg volt a tarsaság; mert a főherceg a szilaj muzsikához, a tréfákhoz táncot is akart. Már pedig tánczó nélkül féltáncz, legfeljebb köddi Lázár segédtisztjével, vagy az adiatuszszal, vagy az akkor még fürgébb Fejér

vary báróval, Gromonnal és öreg Ormós Péter viczispán barátjával, aki őt csakugyan a piros csizma csintalan történetét is hallottam, toborzót rophatott volna; de hát a herceg párostánczot akart tánczolni.

Nosza kocsikra ültették az udvari huszárokat, az ispánokat, a szolgabírókat és a hercegi paripák szélvészékként repítették a kérésélet hordására vasalt, ezen alkalommal illatos szénával deréig rakott parasztkocsikat a környékeliek oláh falvakba, ahol is zsúpfődeles parasztházakban helylyel helylye igazi női szépségek rejtőzködnek . . . Azután a jegyzők, a bírók segítségével úgy toborzottak össze a legszebb, legüdebb, hamvas fiatal oláh lányokból vagy ötven gyönyörű, sugár tánczosnét, akik midőn az ünnepi ruhájokba kiöltöztek: — a feszes ingváll, libbenős katrinczák s meg azok a gyönyörtől-szandéségtől bársonyos tekintetek . . . bizony nagy Bécs városában, király urunk udvarában is állon csipkedték volna ezeket a csucori piroszajú lányokat.

Három napig tartott ez a bódító álomként tetsző tündértáncz; a melyben a főherceg ott tánczolt a peczkes adlátusz mellett . . . Ennyi sikoly, ennyi kacaj, sarkan tyu-pöngés s mi egymás . . . talán azóta sem

Lithion tartalmu!

Gyógyviz és üdítő ital. Szénsavdus.
Könnyen emészthető!!

Szakorvosok, előkelő betegek által, vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazták, illetve használják. Magyarország legelső és élvezeti vizeinek egyike. **A SZULTÁN-forrás kútközelősége: Holénia Béla Eperjes.** — Kapható **Kontsek Géza** urnal Debreczenben.

A singléri

Szultán-forrás

Lithion tartalmu!

húgyoldó és húgyhajtó
hatásu!

A halálozás.

Fiume, június 13. József főherceg állapota tegnap hirtelen súlyosra fordult. Már reggel jelentkeztek az agónia tünetei, állapota azonban a nap folyamán látszólag javult. A főherceg orvosa, dr. Kiselják egy percre se hagyta el a Villa Giuseppet. Ma hajnalban aztán beállott a teljes agónia. Dr. Kiselják injekciókat alkalmazott. A főherceg hat óra után elhunyt. Fiume már a kora reggeli órákban gyászt öltött.

A halálhír hatása.

Fiume, június 13. József főherceg halálának híre villámgyorsan terjedt el a városban és az egész lakosságra mely be nyomást tett. A Villa Giuseppe körül nagy néptömeg áldogál néma csendben. Gall Tibor kormányzóhelyettes intézkedése folytán a kormányzósági palotára kiűzték a gyászlobogót, Vio Ferencz podeszta a nappresentanzát rendkívüli ülésre hívta össze, hogy a város méltó módon fejezze ki részvétét az elhunyt főherceg iránt. A tengerészeti hatóság és az Adria hajós társaság épüeteire is felvonták a gyászlobogót. A kikötőben levő hajók zászlóikat félárhoczra eresztették.

A hol a főherceg meghalt.

A Villa Giuseppe palma árnyas kertjében, ott ahol oly nagyon szeretett tartózkodni, küzdött a halállal hosszú hónapokon át József főherceg. Az élet fáradalmi között mindig a magyar tengerparira tért pihenni s itt is várta be halálát. Valóságos paradicsommá változtatta azt a régi rozant épületet, ott fenn a hegyoldalon, a büszke kormányzósági palota mellett és olyan díszkerttel vette körül, amelyhez foghatót alig lehetett elképzelni. A főépület nyugati sarkában vannak a főherceg lakosztályai. Ott feküdt betegesen abban a nagy erkélyes szobában, mely egyik oldalával a tengerre, a másikkal a pompás kertre néz. Az elhunyt főherceg Fiume legnépszerűbb alakja volt. Minden gyermek ismerte. Szeretettel vette körül az utca népe, amikor villájából jövet, az Adamich-mólóhoz ment, hogy az „Előre“

gőzösön kirándulásra menjen. Mert a tengert nagyon szerette József főherceg, s alig múlt el nap, hogy hosszú tengeri kirándulást ne tett volna családjával. Az „Előre“ legénysége nem győzte magasztalni a fenséges urat. Mindegyikkel beszédbe ereszkedett. Kikérdezte családi és egyéb viszonyai felől és minden ilyen ut után bőven megjutalmazta őket.

Élete és működése.

József főherceg 1833. március 2-án született Pozsonyban. Már tizenkétéves korában a nádori huszárezredbe lépett mint hadapród, 1853-ban őrnaggyá nevezték ki egy császári dragonosrezredbe, 1854-ben alezredes, 1855-ben ezredes és a 37. sorsgyalogezred tulajdonosa lett. Mint dandárnok aktív részt vett a schweinschäli ütközetben és a königgräzi csatában, amelynek folyamán a negyedik hadiest parancsnokságát átvette a súlyosan megsebesült Festetics gróftól. József főherceg e csatában rendíthetetlen nyugalmával és halálmegevető bátorságával vitézül harcolt csapatai élén. A kezén meg is sérült és négy lovat is kilötte előle. Vitézi magatartásáért 1866-ban a katonai érdemkeresztet kapta. Ugyanebben az évben tábornaggyá és nemokára a magyar királyi honvédség főparancsnokává nevezte ki a király. Ezentúl széleskörű katonai tapasztalatait a honvédség fejlesztése körül hasznosította. 1861-ben az újonnan szervezett honvédsapatok egy részét a Vác mellett lévő gyakorlóterén beismutatta a királynak, aki megelégedése kifejezésül 1873. október 2-án a Szent István rendet adományozta neki. Honvédfőparancsnokságának huszonöt éves jubileumát az egész nemzet megülte 1893. októberében.

De József főherceg nemcsak a katonai pályán kifejtett munkásságával nyerte meg a magyar nép őszinte tiszteletét és szeretetét, hanem a társadalmi téren tenusított buzgóságával és a magyarság művelődési törekvéseiben való élénk részvételével is. Hogy mindenben a magyarokkal érzett együtt és hogy mindig büszke volt magyarságára, onnan is látszik, hogy a nép a legmagyarabb főhercegnek nevezte el. Alig volt pályája során nemzeti mozgalom, amelynek József főherceg hathatósan pártját ne fogta volna. Népszerűségét növelte áldozatkész jótékonyága is, hogy érdemeket szerzett gazdaságunk fejlesztése körül a kisjenői és aicsuthi mintagazdaságok és kertészet fölállításával; a Margit-sziget kiépítésével pedig az egész világon pártatlanul álló üdülőhelyet létesített. A tüzoltóság intézményének fejlődése is sokat köszönhet neki . . .

Az utolsó hetek.

József főherceg az utóbbi időkben gyöngékedett. Két hónappal ezelőtt dr. Kéty Károly orvosprofesszor erős érlemeszedést konstataált rajta. A fiumei uttól már nagyon félt József főherceg s csak környezete rábeszélésére utazott el.

Politikai híreink.

Budapest, június 13.

Az új kormány bemutatkozása.

Az új kormány szombaton mutatkozik be a tisztelt Háznak. Hír szerint garanciája van hogy bemutatkozhatik, bár azt a garanciát a vezérő-bizottság még nem szentesítette. Fejérváry Géza báró ugyanis kinyilatkoztatta, hogy na akár az ő akar az új kabinet tagjait iszultus érheti, be sem vonni a képviselőházba. És megköveteli a pártok egyetemes garanciáját arra, hogy a király programját, amely igen röviden van meg-

szövegezve, felolvastassa. Egyben a pártok vállalják a kötelezettséget, hogy maguk járnak el azzal szemben, aki a pártok kötelezettségét megszegi.

Puhitgat a bécsi kéz.

A darabot kapitányék részéről származó híresztelés szerint az új kormányt megbuktatni nem fogják; mert a programban semmi olyan nem lesz, ami gyors döntést provokálna és Fejérváry báró kifogja jelenteni, hogy a király maga is azt a nézetet vallja, hogy a kormány a többségből szerveztessék és mihelyt a nézeteltérés többség és törvényhozás másik faktora; a király közt elsimított, semmi akadály nem lesz a többségből alakítandó kormánynak.

Lukács László kísértései.

Ugy igaz, amint megirtuk tegnap. Lukács László pénzügyminiszter járhatott ugyan a felesége családjánál Bécsben, de meghívása azért történt mégis, hogy a hivatalnok minisztériumuk élére álljon. Vagy, ha mégis Burián jönne miniszterelnöknek, őt kiálnák meg a közös pénzügyminiszterséggel — a rend helyreállításáig.

Vármegyénk és vidéke.

Hajdumegye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt tartotta rendes havi ülését. Első tárgy volt az alispán jelentése, a mut hóról. Az alispáni jelentés szerint az állategészségügy és közbirtokossági viszonyok sokkal kedvezőbbek, mint a múlt hóban, a főorvosi jelentés szerint az elmúlt hónap folyamata alatt 11 nap volt eső, melyek közül háromszor jég volt. A fertőző betegségek vörheny stb. ijjesztően terjedtek. Gyakoriak voltak a vörheny megbetegedések és halálozások. Legnagyobb arányban Böszörményben fordult elő. Noha a szülőttek száma az elhaltakat háromszor felülmultra, általában véve a népesedés csökkent. 10 öngyilkosság fordult elő, a melyek közül 9 akasztás útján, 1 lövéssel vetett véget életének. A pénzügyigazgató jelentése következett ezután. Jelentése szerint a közönség az adófizetéstől tartózkodik. Felannyi adó sem folyt be, mint rendezen szokott. A tanfelügyelő az iskolai-vizsgálatokról, tanoncokról számolt be. A királyi ügyész, az árvaszéki elnök jelentéseinek tudomásul vétele után a gyűlés véget ért.

Hangverseny Balmazújvároson

A balmazújvárosi fiatalok pünköszt vasárnapján táncszal egybekötött hangversenyt rendezett, mely alkalommal valogatott közönség gyönyörködött a program egyes számaiban. A nők közül Rózsa Margit k. a. remekül szavalta el a „Rab asszony“-t, Gal Szidike k. a. pedig aranyosan csevegte el halálatos monológját. Mindkettő a közönség elismerő tapsokkal jutalmazta. A férfiak közül különösen Ince Kálmán balmazújvárosi gyógyszerész, műkedvelő büvész, tünt fel igen szellemes beszéd kíséretében előadott és 12 számból összeállított ügyes és kifogástalanul sikerült mutatványával, melyért a közönség általánosan elismerő tapsokban adott teljes megelégedésének kifejezést. Ugyazint Concert Monarch gramofonjával is folyton mulató hangulatban tartotta s rendkívül szórakoztatta a közönséget. A férfiak közül továbbá Kotyman József tanító említendő fel, aki úgy szavaltával, mint kedvesen előadott monológjával ismét bebizonyította, hogy nagyon tehetséges ember ezen a téren. Borbély Lajos tanító felolvasásával szinte hozzájárult az est sikeréhez. A jótékonycéra szép összeg gyűlt össze.

Elakadt motor. Tegnap este Hajdunánás felől jövő motorvasut Hajduböszörményben megfeneklett. Tavirati uton kértek kisértő mozdonyt.

hangzott a kisjenői kastélyban . . . És talán még tovább is tartott volna a tánc, a melyben a bájos rózsabimbók nyilóvirágokká festettek, hahogy az egyik napon bé nem kopogtat a kisjenői kastélyba a nagy Bécsből szalajtott császári futár. A legbelsőbb, legfelsőbb császári titkos irodából hozta a jókedvű főherceg urnak, a sarga fekete pecsétalatti királyi parancsot; a melyben a császár azonnal maga elé parancsolta „a kedves rokon“, a csintalan vén huszárt . . .

A főherceg a poharakkal telt asztalvégehez ütötte makraszárú pipáját és gavallérosan meghajolt:

— No urak! lányok! vége a mulatságnak . . . Engem már hívják Bécsbe.

A cigány ráhuzta a Rákóczi! Vége volt a tündértáncnak; mert valami spiczli ezt is besürgönyözö: már Bécsbe. A főherceg fe utazott. A vigiárság szétoszlott és a szépséges olahlányokat, a kisjenői tündértánc táncosnőit az illatos szénával bélelt kocsikon hazaszállították falvaikba . . . Nem távoztak üres kézzel; mert mindegyik lány kapott egy-egy pár remekbe készült piros csizmát és egy-egy tekeres aranyat . . .

A környékbeli nép ajkán pedig örök-időig él a rege a királyi hercegről, a ki háromnap és három éjszaka táncoltatta a fatákat és aranypatkót patkoltatott a szép-táncosnők remekbe készült piros csizmáira.

Szabad Hajdu.

Értekezlet a mentő-egyesület ügyébe.

június 13.

Ma délután 4 órakor lassan gyülekeztek a Domahidy főispán által összehívott értekezletre az érdeklődők. Már 1/2 5 óra lehetett, mikor elnöklő főispán néhány lelkes szóval a gyűlést megnyitván, dr. Burger Pétert, aki ezidő szerint az eszme előharcosa városunkban, az előadói tisztségre felhívta.

Dr. Burger Péter engedelmet kért, hogy előterjesztését felolvashassa, (amelyre még visszatérünk. Szerk.) nehogy a felhalmozott anyag illo szóval előadása közben a tárgytól messze elkalandozzon. Felolvasta rövidre fogott ismertetését a mentő intézmény szükségességének, végül ismerteti az eszközöket, melyeknek előteremtése véleménye szerint nem ütközik leküzdhetetlen nehézségekbe. Élénken ecseteli és szembe állítja a mai szomorú helyzetet e téren a mentő intézmény létesítésével teremtendő helyzettel — felhívja az értekezlet tagjait vállaltat működésre egy önkéntes mentő egyesület érdekében.

Ennek a létesítendő mentő egyesületnek lesz majd feladata magát mentő-intézményt felállítani, lesz célja ez intézményt fenntartani, fejleszteni és majdan felvirágoztatni.

Hiába mutatott rá előadó éles gunyval, miszerint itt már 15 éve akarják a mentő-intézményt: de a nagy akarattól az létesíteni nem tud, mert mindenki szeretné másra háritani e nemes feladatot.

Ismét csak illetékességi vitával telt el a drága idő, a körül forogván a kérdés, vajjon a hatóságot szollítsa-e fel a értekezlet a mentő intézmény felállítására avagy az előadó javaslata alapján a maga kebeléből 25-ös nagybizottságot küldjön e ki — az önkéntes mentő egyesület megalakításának előkészítésére a ap és taggyűjtésre, nem különben atapszabály kész tesre és ami a legfontosabb a mentő intézmény tervezetének elkészítésére, az elért anyagi eredmény figyelembe vételével?

Nem akarjuk azoknevet felsorolni, kik a hatósági tevékenység labirintusába óhajtották tekinteni ezen immár elodázhatlanul létesítendő intézményt; de tartozunk annak kijelentésével, hogy a társadalmi ut választásánál mi biztosabbnak tudjuk ugyan ez intézmény gyors meg eremtését, azonban a hatóságnak így is ki kell venni részét ez alkotásnál.

Jól mondták többen, hogy ily intézmény igazán csak a társadalom figyelmes gondozása alatt fejlődhetik nagygyá, míg a hatóság által felállított legjobb ily intézmény is idővel ellapul, elposványodik.

N-hai Armos Bálint hagyatékának alapító levele is meggyőzhető mindenkit a mentő egyesület létesítésének szükségéről, mert enélkül ama nemes alapítványt sem használhatná fel e célra a hatóság.

Jó, hogy így is határozatba mehetett az előadó indítványa — kimondatván az önkéntes mentő egyesület létesítése — és kiküldetett Körner Adolf tanácsnok, Tolnay Kornél máv. üzletvezei és Komlóssy Arthur ügyvéd elnöklote alatt 20 tagból álló előkészítő bizottság, mely az egészségügyi bizottság által kiküldött négyes bizottsággal karöltve lesz most már hivatva oda hatni, hogy a felvetett szép eszme minél előbb testet öltöson.

Egyházak és iskolák.

Ünnepély a menedékházban. A homokkerti állandó menedékházban a záró ünnepély e hó 16-án, azaz pénteken reggel 1/2 9 órakor veszi kezdetét a kisedő óvás és kézi munka iránt érdeklődőket szivesen látja. Szunyogh Amália okleveles óvónő.

Elhalasztott gyűlés. A debreczeni műipariskola felügyelő szakbizottságának f. évi június hó 14 napján d. u. 5 órakor, az iskola helyiségében tartandó gyűlés f. hó 17-ének d. u. 5 órájára halasztatik. Tárgyak: 1. Igazgatói jelentés. 2. Fontos indítványok. 3. Folyó ügyek.

Évzáró vizsga. Az ágost. hitv. ev. eiami iskolában az évzáró vizsgálatok a Miklós utcazi imaházban a következő sorrendben fognak megtartatni: Június 21-én, szerdán d. e. 8—12 ig a fiukkal. 21 én d. u. 3—6 ig a leányokkal. 22-én, csütörtökön d. e. 9 órakor há aadó istentisztelet. A kézimunkák június hó 21 én, d. e. 11—12 ig és d. u. 6—6 1/2-ig az ideiglenes iskolai helyiségben, Piacz utca 89. szám a. megtekinthetők.

1 korona 1 óra

a „Debreczeni Független Ujság“ naponta (hétfőn is) a legkorábban megjelölő lap.

Ingyen kapja

minden előfizető a december hónap elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagyalaku czimtárral ellátott képes naptárunkat.

Uj előfizetők csak akkor kapják ingyen a naptárt, ha 1/2 év óta előfizetők.

Julius 1-től előfizetőknek ingyen küldjük már most meg a lapot 1-éig. 14 napig bárkinek *mutatvány számmal* szolgálunk. *Vidékre* 1 k. 50 fill. egy óra.

Telefon szám: 18 és 339.

UJDONSÁGOK.

Ülés a kamaránál.

— június 13.

Ma délután 5 órakor tatotta meg a debreczeni kamara ipari szakosztálya a jövő csütörtöki közgyűlés előkészítő ülését Serli Ede elnöklote alatt. Ezt közvetlen megelőzőleg a kőmives és ácsmesterek meghívott szakférfiaival egyeztető kísérletet tartott az osztály a kőmives és ácsiparban már régen dúló munkafelállalási viszály tárgyában. Ezen kísérlet a békés elintézés reményével kecsgetőleg ért véget a megegyezés részleteinek megállapítása oly közelebbi kizárólag e tárggyal foglalkozó szaktanácskozáson fog megtörténni. A kőmives és ácsmesterekre egyaránt méltányos, békés megoldást fog ezáltal e rég húzódo, időnként rendkívül elmérgesedett viszálykodást nyerni.

Ezután a debreczeni munkaközvetítő megsürgtetett felállítás tárgyában terjesztette elő titkár az időközben tett tanulmánya érdekes eredményeit. Ezek alapján a szakosztály a közvetítő intézmény tárgyában oly irányu előterjesztés tételét javasolja a közgyűlésnek, hogy ne minden kamara székhelyén létesíttessék közvetítő, hanem csak mintegy öt vagy hat kamara területén, köztük Debreczenben, mert az országot működésébe ennyi is kelloleg befoglalhatja, a nagy adminisztrációs költséget pedig kevesebb helyre elosztva hatályosabban lehet érvényre hozni.

A tanoczkotatás ügyében a nappali oktatás behozatala iránt tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Tárgyaltatott továbbá Hajduböszörmény város két kőmivészei kerületre való osztásának ügye s e részben a kamara korábban adott véleményének fenntartását

javasolta az osztály. Számos iparjogi kérdésben megállapította véleményét és a Debreczen sz. kir. város közgyűlése azon határozatának végrehajtását ellenőrző bizottságba, mely határozattal a közszükségleteknek hazai forrásból leendő beszerzése határozatott el, tagokul a kamara részéről Tóth István és Szántó Győző beltagokat és Kontsek Géza levelező tagot hozta javaslatba.

A gyűlés hét óra után véget ért.

Thaly Kálmán diskurálgat.

(Cziviseink és a magas politika.)

Lapunk, a Debreczeni Független Ujság ünneputáni első számában téves értesülés nyomán azt ujságotta, hogy Thaly Kálmán országgyűlési képviselő ur, a pünkössti szent ünnepeket felhasználva, hétfőn délután 6 órakor nagy népgyűlést tart abban az emlékezetes csizmadia szinben, saját külön magas politikai előadással világítva meg a jelen politikai helyzetet.

Kötelességünknek tartjuk helyreigazítani ezt a lapunkba becsuszott hirt; jmmértőlóságos dr. Thaly Kálmán országgyűlési képviselő ur, a Szent István rend kiskeresztjének vitéz lovagja és ősz kuruczunk egyáltalában nem látta szükségességnek felvilágosítani derék választóit — még hozzá az emlékezetes csizmadia szinben! — a politikai helyzetről és kedden délután csupán kiválasztott muskotály czivisek és egyéb prókátor urak előtt diskurálgatott — a függellenségi kör belső szobájában — a magas politikáról.

Hirszerint a jó cziviseket igen meghatotta annak a hiteles előadása, hogy vitézi kereszties öreg kuruczunk kihallgatása alkalmával a nemzet érdekében, miként igyekezett I-ső Ferencz József inkább osztrák császár, mint magyar király ielkérés beszélni... És hogy továbbá most a haza, az alkotmány komolyan veszélyben forogván, azért Thaly méltóságúak készek utolsó vércsöppjüket is kiontani,

Szép tőlők! De mintha mi már egyszer hallottunk volna ilyenféle fogadkozást, bárha nagyobb társaság előtt, a csizmadia szinben... De akkor a honfiai vérontás szerencsésen elmaradt. Könycsöppök hullottak. Ölekezés, kibékülés, leszerelés, a Thaly-féle közöcsügyes arany-és bronzéremverés kiosztás, no meg Tisza Pista következtek.

Kivánjuk, hogy a keddi diskurálgatásnak ne ilyen legyen a — vége; mert mi nem magas politikát, hanem akár a pokolkapuját is megostromló és bedőngető erős, álhatalos kurucz magyar politikát követelünk az uraktól, függetlenségi- és 48 as Kossuth párti képviselő urainktól.

— **Uj regényünk.** Lapunk mai számában kezdjük „Kisértet látó“ című új regényünk közlését. Az érdekesítő amerikai bűnügyi regényt Rostkowitz Arthur segédszerkesztőnk magyarosította. Olvasóink figyelmét előre felhívjuk az érdekes regényre.

— **Személyi hir.** Betegh Pál székelyudvarhelyi ujságíró és laptulajdonos Debreczenben időzik.

— **Értesítés.** Beküldték: Könyvem előfizetőit tisztelettel értesitem, hogy nyomdai akadályok miatt a szétküldés csak a jövő héten kezdhető meg. Debreczen, 1905. jun. 14. Dr. Rác Lajos.

— **Egy uri család a végső nyomorban.** A rendőrség értesítése útján egy uri család végső nyomoráról emlékezzünk meg. Thalwizer Lajos volt

debreczeni kereskedő, majd vasúti altiszt, a ki a vasutas sztrájknak egyik elbocsájtott alkalmazottja, mint ügynök ezelőtt 4 hónappal távozott a városból és azóta hír sem érkezik családjához, amely a végső nyomorba jutott. Thalwizerné, ki ösmert debreczeni uri családból származik, most a legnagyobb nyomorban nyomorog 4 kis gyermekével a Bocskai-tér 4. szám alatti ház istállószerű szobájában. A gyermekek közül a legidősebbik 6 éves, a legkisebbik 7 hetes. A jótékony nőegyletek, az emberbarátok és a hatóság jóindulatába ajánljuk a végső nyomorba jutott, gyámoltalan kis családot.

— **A zenedai vegyes énekkar** tagjait tisztelettel értesitem, hogy a mai gyakorló óra elmarad; pénteken délután 6 órakor azonban meg fogjuk tartani, amikor is — fontos oknál fogva — pontos és teljes számban való megjelenést kérek. Husz Lajos.

— **Ferenczy Gyula gyász.** Dr. Ferenczy Gyula ev. ref. akadémiai tanárt, főiskolánk rektorát, kiterjedt családjával együtt gyászos csapás érte. Sógornak, dr. Báthory Sándor gyógyszerész, szigorló orvosnak hitvese, született debreczeni Munkácsi Julia urhölgy életének 30-ik, boldog házasságának 9-ik évében f. hó 13-án, reggeli 6 órakor hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. A boldogult kedves ifju urasszonyt f. hó 15-én délután 5 órakor temetik a József királyi herceg utca 41. számú háztól, az ev. ref. egyház szertartása szerint a Péterfia utczai temetőbe, templomi gyászbeszéd után. Az elhunyt urnát kiterjedt rokonságon kívül férje három kis árvával együtt siratja.

— **A máv. altiszti kör** nyári táncvizalmát 1905. július hó 8-án szombatou tartja a nagyerdei Dobos pavilonban, a meghívók kibocsátása folyik, az enőkség ugy a rendes, mint a pártoló tagokat tisztelettel felkéri, hogy az általok meghívandó vendégek névsorát a kör helyiségben a kör eljárájának, vagy az állomás főnöki irodában Horváth Kálmán urnak minél előbb átadni sziveskedjenek.

— **Eljegyzés.** Kovách Margit, Kovách Antal curiai bíró és neje Fejes Anna leánya e hó 11-én pünköst vasárnapján váltott jegyet Goreczky Vilmos m. kir. esendő főhadnaggyal, Goreczky Gyula és neje Podmaniczky Jozefa fiával.

— **Hivatalos jelentés a csodás tűneményről.** A debreczeniek is megbámulták ezt a kigyó, illetőleg kardalaku tüzes égi tűneményt, a melyről lapunk keddi számában hírt adtunk és amely érdekes tűneményről a következő hivatalos vélekedést közöljük:

A tűneményről Fejes Zsigmond ur, az ógyaljai csillagvizsgáló második adjuktusa írja — nekünk: Június 11-én este 8-ra 31 perczkor a pacsérhajmoki országuton (Bács-Bodrogmegye) rendkívül fényes tűzgolyót észleltem, a mely az Oroszlán és a Nagy-Gönczöl-csillagképek között körülbelül északi irányban haladt és 15 fok magasságban kihaladt. A tűzgolyó korongjának látszó nagy sága körülbelül félholdat mértő volt és hosszu, fényes nyomot hagyott maga után. E nyom kezdetben egyenes szalag volt, majd szabálytalan görbe alakot öltött; három percz múlva már csak egy jó 10 fok hosszu, másfél fok széles, meglehetősen szeszélyes alakú fénylő felhő maradt meg,

a mely idővel még darabokra is szakadt. E világító felhő eltűnésére teljes tizenöt percz kelett. A tűzgolyónek zaját nem hallottam sem én, sem más megfigyelők, a kiket Bajmokon megkérdeztem. Valószínű tehát, hogy igen magasan járt s így egész déli Magyarországon megfigyelhették.

— **Az öngyilkos huszár.** Szabó Károly Vilmos huszárezredbeli közhuszárt, valami kisebb „katona dolog” miatt csukták a Péterfia utczai helyőrségi börtönbe. Ez a szegény Szabó Károly huszár annyira nekikeseredett afölött, hogy még a pünkösti ünnepeket is börtönfalak között kell töltenie, örizetlen pillanatban felakasztotta magát. Mire bús tettét észrevették: meg is halt. Az osztrák czimeres katonai kórházba szállították holttestét és a halálraszánt huszárt ma délután 3 órakor temetik el.

— **Tíz éves találkozó.** A debreczeni felső kereskedelmi iskola tíz év előtt vizsgázott növendékei megegyezésük értelmében találkozóra gyűltek egybe a kereskedelmi iskolában. A találkozó, a mint ez már szokás, bizonyos ünnepi hangulattal történt és mindazok, a kik már-már feledésbe menő diákkori emlékek felrészítésére összekerültek, ünnepi érzésekkel voltak teltek. Ott voltak: Bárány Igócz, Bakó György, Emerich Zsigmond, Fejér Gábor (Budapest), Gerece Gyula, Hartstein Sándor (Fóth), Horváth Antal (Budapest), Herdlicska Kornél, Kevényi (Zombor), Klein Lajos (Kisvárd), Kövessy Lajos (Szatmár), Loránt József, Papp Gábor (T. Radvány), Róth Jenő (Szolyva), Schmidt Kálmán, Ungár Jenő, Tibay Gyula (Nyirbátor), Vajda Zsigmond (Marosvásárhely), Varga Dzsó (Miskolcz), Veiszberger Ármán (B.-Ujfalú), Widder Samu. A tanulótszak Bakó György vezetése mellett vonultak a tanári szobába, a hol Szojka Gyula igazgató fogadta őket. Délben disztribúció volt a Dobosban. Este pedig bankett volt az Angol királynő fehér termében.

— **A Petőfi-dalkör** tegnap délután fél 6 órakor választmányi ülést tartott. Intézkedett a karné ter. helyettesítése felől, a házszabályok megalkotása tárgyában és egy házi mulatság rendezéséről.

— **Mert szerelmes volt . . .** A költőktől kiverselt szerelem sokakat vezérel a boldogság kikötőjébe; de sokaknak a virágos sajkáját összetöri, örvénybe sülyeszti a szeszélyesen hullámzó szerelem. A szerelem ilyen hajótöröttje Szabó Eszter 17 éves borleány is, aki a régi híres Bégánycsárdában szolgált, mint borleány. Ott szeretett meg egy nyalka huszárt. A viszonzott szerelem boldogságát élvezték egészen pünköst másnapjáig, midőn is összzördültek. És az érzékeny kis leány mátkájának viselkedését annyira szívére vette, hogy sósavat ivott. A közkórházba szállították. Életben maradásához kevés a remény.

— **A „Debreczeni Polgári Kör”** saját könyvtára javára 1905. évi június hó 17-én a nagyerdei „Vigadó”-ban zártkörű táncvizalmat rendez. Kezdeté este fél kilenc órakor. Belpó-díj: Személy-jegy 2 korona. Család-jegy (4 személyre) 6 korona.

Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre váltathatók: Borsos Kata urleány, ifj. Gyürky Sándor, Márton Gyula urak üzletében. a kör helyiségében (Piacz utca 7-ik szám 1. ső emelet) és este a pénztárnál. E meghívó kívánatra előmutatandó.

— **Csokonai százéves emlékünnepe** készült műtárgy látható néhány napig a Zádor czég kirakatában. Csokonai fuvolájához készült művészi szabadkézi bőrvéseiű tok, a rajta levő vésetek szimbolizálják a költő egész élettrajzát. A doboz közepén dombor művü lant áll, körül babérkoszorúval és a körülfutó diszitmény négy szögletén toll, sziv, kulacs és a költő siremléke van megörökítve élethűen. A doboz belsejében zöld bársony mélyedésben a fuvola 7 részének van helye. A dobozt Antalffy Ferencz helybeli műkönyvkötő és bőrdizsműves tervezte és készítette és az ev. ref. főiskola tulajdonát képezi.

— **Eljegyzés.** Vasárnap este tartotta eljegyzését: Schön Mór helybeli kereskedő Goldstein Annuska kisasszonnyal Debreczenből.

— **Garázda huszár.** Végh László Vilmos huszárezredbeli közhuszár a csapó-utczaán kihuzott kardjával egy cselédleányt megtámadott és megvert. A rendőrség az ügyet áttette az ezredparancsnoksághoz.

— **Nyilvános botrányt csináltak.** Szilágyi Sámuelné tojáskofa egy nyirlugosi embertől 80 korona értékű tojást vett. Erre 20 korona előleget adott. Mikor elszámolásra került a sor, az asszony azt állította, hogy ő már kifizette az egészet. Ezen összeszekaptak és alapos kis verekedést rögtönöztek.

— **Letartóztatott háziur.** Cs. J. budapesti háztulajdonos a Miskolcz—Debreczeni vonalon akart Debreczenbe jönni. Azonban női szakaszba szállt. A jegyvizsgáló kalauz kérte, hogy szálljon át más szakaszba; de még az okvetetlenkedő házi urnak állott feljebb, szitkozódott, sőt a kötelességtudó kalauzt tetteleg is bántalmazni akarta; mire a kalauz a miskolczi rendőrség segítségét kérte ki. A rendőrör, ki ép az állomáson volt letartóztatva és a központra vitte, a heves vérű háziurat; de miután igazolta magát, szabadon bocsátották. Megfogják büntetni.

— **Meglopott háziasszony.** Özvegy Szabó Lajosné Csokonai utca 21. sz. alatti lakos mig hazulról távol volt, ismeretlen tettes a bezárt lakásába betört és onnan 24 korona készpénzt ellopott. Nyomozzák. — Ugyancsak ilyenképpen törték be Nagy Károly Burgondia-utca 4. sz. alatti lakos lakásába is, midőn az ünnepek alatt távol volt. Az ismeretlen tettes 24 korona készpénzt lopott el.

— **Harapós kutya.** Silberstein Mór Szécsényi utczai lakos 16 éves Mr nevezetű fiát Sz. M. hunyad utczai lakos kutyája megharapta. A szokásos eljárást a rendőrség folyamatba tette.

— **Rövid hírek.** Özv. Tóth Istvánné Erdős Zsuzsanna ott feküdt a hatvan-utca végén részegen. A rendőrök szedték fel. — Klein Róza hamis mérleggel mérte a krumplit. Megbüntetik.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorfi és giesshübli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatók: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégebajok esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérleténél Szolyván (Bereg.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve

— **Dr. Rózsa Mór** két heti távollét után haza érkezvén, orvosi működését ismét megkezdte, a miről úgy a „Zion“ betegsegélyző, mint a „Bichur Choln“ egy-let tagjai ezúttal értesítettnek.

— **A „cipőkirály“** elnevezést adtam Debreczen legnagyobb és legdusabban felszerelt női, férfi és gyermekcipő üzletének. Kérem a t. közönséget méltóztassék ezen új elnevezést Piacz-u. 49. sz. alatt a főpostával szemben levő cipő üzletemre tudomásul venni. Új megnevezésemhez méltóan „cipőkirály“ leszek Debreczenben olcsó ár kiűző áru tekintetében is. Üzletem megtekintése vételre nem kötelez. Tisztelettel Tolnai Dániel.

x **Gyermek játékok, háztartási cikkek, és utazási kellékek Mentze Henrik** újdonságok áruházában igen olcsón kapható.

x **Használja** a híres **Hajdusági pedrót**. Egy doboz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerár**.

Sport.

Lóversenyek.

— Két versenynap. —

A debreczeni pályaterén szombaton, 1905. június 17-én d. u. 2 és fél órakor és vasárnap, 1905. június 18-án d. u. 2 fél órakor tartják meg a tavaszi lóversenyeket. A versenysorozat a következő:

Az első napon:

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1300 korona. Távolság kb. 2000 méter. Belföldi lovászfiúk által lovagolva. II. Debreczen sz. kir. város díja. 1000 korona. Ezenkívül 100 korona egyleti díj a harmadiknak. Távolság kb. 1400 méter. Urlovasok. III. Hortobágyi díj. 1900 korona. Ebből 1500 koronát ad a m. kir. földművelésügyi miniszter. Távolság kb. 1600 méter. Urlovasok. IV. Nyulasi gátverseny. 1500 korona. Távolság kb. 2400 méter. Urlovasok. V. Hadseregi gátverseny. 1400 korona. Távolság kb. 2400 méter. Katonatisztek által lovagolva. VI. Eladók akadályversenye. 1300 korona. Tiszteletdíj (adva az Urlovasok Szövetkezete által) a győztes lovasának. Távolság 3200 méter. Urlovasok.

A második napon:

I. Nyeretlenek versenye. 1300 korona. Ebből 1000 koronát ad a m. kir. földművelésügyi miniszter. Távolság kb. 1200 méter. Urlovasok. II. Pallagi handicap. 1500 kor. Távolság kb. 2000 méter. Urlovasok. III. Totalisateur-verseny. 1900 korona. Ebből 1500 koronát ad a m. kir. földművelésügyi miniszter. Távolság kb. 2400 méter. Urlovasok. IV. Hadseregi akadályverseny. 1400 korona. Tiszteletdíj (adva az Urlovasok Szövetkezete által) a győztes lovasának. Távolság kb. 4000 méter. Katonatisztek által lovagolva. V. Nagyerdői akadályverseny. 2000 korona. Adja a Magyar Lovaregylet. Tiszteletdíj (adva az Urlovasok Szövetkezete által) a győztes lovasának. Távolság kb. 4800 méter. Urlovasok. VI. Vigaszverseny. Eladóverseny. 1300 korona. Távolság kb. 1600 méter. Belföldi lovászfiúk által lovagolva. VII. Mezei gazdák (földészek) versenye. 220 korona. Távolság a sikkpályán egyszer körül, nyereg nélkül lovagolva. Jelentkezés félórával a futás előtt.

Ezen versenyek kezdete mindenkor délután pontosan 2 óra 30 perczkor. Helyárak egy napra: Páholy (4 ülés) az első vagy a második sorban 16 korona.

Zártszék 1 kor. Ülőhely 1 kor. Állóhely 40 fillér. Belépti jegy a tribün előtti térre egy napra 6 kor., két napra 10 kor. Tribün előtti térre szóló belépti jegy a tényleges állomány katonatisztek, tiszthelyettesek és önkéntesek számára egy-egy versenynapra 4 kor. Jelvények (egyesületi tagok részére) kaphatók: az egylet titkáriánál Szent-Anna-utca 31. sz. alatt, a versenynapokban pedig odakinn a titkári szobában. Másfelé jegyek előre válthatók: Borsos Kata urhölgy (előbb Szent Királyi Tivadar) műiparú kereskedésében (város háza épület), a versenynapokon pedig délután odakinn a pénztárnál. Versenysorozatok (programok) Szent Királyi Tivadar ur m. kir. dohány és szivar nagytözsdejében a versenynapok hetében 20 fillérért lesznek kaphatók. Kelemetlenségek elkerülése végett figyelmeztetik a versenyeken résztvevő közönséget, hogy belépti jegyet láthatólag viselkedni sziveskedjék. A belépti jegy kívánatra az ellenőrző közegnek előmutatandó. A közlekedés a város és a versenyter között következően rendeztetett el: Árak: Bérkocsi egy versenynapra oda és vissza várakozással (két fogatu) 7 korona, (egy fogatu) 5 korona. Társaskocsi díj egy személyert oda és vissza 2 korona. A kapitányi hivatal által elegendő számban kirendelt bérkocsik a Megyeháza, a Városháza és a „Arany-Bika“ szálloda előtt, — társaskocsi pedig az „Arany-Bika“ szálloda előtt déli egy órától kezdve fel lesznek állítva. A társaskocsi pontosan fél két órakor indul. A bérkocsisok tartoznak a kijelölt helyeken legalább fél háromig várakozni. Egy bérkocsi (két fogatu) 4 személynél többet, (egy fogatu) 2 személynél többet nem köteles felvenni. — Ezen versenyek alatt a helyi vaspálya vonatsai (a Hatvan u. czai vonalon, az „Arany Bika“ szállodától lóvásártérig és vissza) déli 1 órától a versenyek végéig elegendő számú kocikkal folytonosan közlekednek. Jegyek a társaskocsira az „Arany Bika“ szállodában a portásnál válthatók. A versenyterén totalisateur, katonazené és vendéglő. Kocikkal a versenyter udvarán, csakis a kijelölt helyen szabad tartózkodni. — Kuttyákat a pályaterre vinni, az ültetvényeket rongálni, az árkon keresztül törni, valamint a kitézőt helyről letérni, a sikkpályára menni és azon közlekedni tilos.

Kitüntetett lövészek. A polgári lövöldésben 1905. június 11-én díjat nyertek legjobb mély lövéseivel Szabó Sándor 4 kor. legtöbb körrel Fürst Ödön 2 kor. junio díjat Raics Gyula 2 kor. 1905. június 12-én a legjobb mély lövéssel Szabó Sándor 4 kor. legtöbb körrel Fodor József 4 kor. junio díjat Torma Lajos 2 kor.

TÁVIRATOK.

József királyi herceg temetése.

Budapest, június 13. A képviselőház még nem intézkedett a József királyi herceg temetésén való részvételéről.

Justh Gyula házelnök csak most lépett érintkezésbe a vezérő bizottsággal; de a főrendiházat már holnapra összehívták. Egyetlen tárgy a királyi herceg temetése felől lesz.

József királyi herceget vasárnap délután 4 órakor Budapesten temetik el, a budavári Zsigmond kápolnába. A

temetésen a király is résztvesz. Délelőtt érkezik és este 6 órakor már vissza is utazik Bécsbe.

Polonyi találkozása Fejérváryval.

Budapest, június 13. Polonyi Géza országgyűlési képviselő Érsekújvárról, a vonaton találkozott báró Fejérváryval. Beszélgetésbe elegyedtek és Polonyinak az a benyomása a Fejérváry elejtett szavai után, hogy már megkapta a megbízatását és kinevezését, mint miniszterelnök, az új miniszterium alakítására. A kabinetnek állítólag két képviselő is tagja lesz.

Mikor mutatkoznak be az új miniszterek?

Budapest, június 13. A Fejérváry miniszteriumi kinevezését a csü-törtösi hivatalos lap közli; az új miniszterium csak a József királyi herceg temetése után mutatkozik be a képviselőháznak, midőn is Fejérváry kijelenti, hogy nem vállalkozott alkotmány ellenes kormányzásra.

Kik lesznek az új miniszterek?

Budapest, június 13. Felhivatalos értesítés szerint az új miniszterium a következőleg alakul meg:

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök és pénzügyminiszter;

Kristóffy József belügyminiszter; Egy ideig ösmeretlen tábornok honvédelmi miniszter;

Vöröss László kereskedelemügyi miniszter;

György Endre földművelésügyi miniszter;

Lukács György közoktatásügyi miniszter;

Lányi Bertalan igazságügyi miniszter;

Kovácsévich István tárczanélküli horvát miniszter;

Lányi, Vöröss és György Endre, a kik tagjai a szabadelvű-pártnak, a pártból kilépnek. Bemutatkozásokkor hangoztatják ideiglenes megbízatásokat és a küldetést, a melyre kirendelték őket.

Ellenzéki felfogás szerint furcsa küldetés az olyan, a melylyel engedmény nem jár, hanem a költségvetést és az ujonczokat éppennyg kéri, mintha semmi sem történt volna.

A leendő miniszterek Bécsben.

Budapest, június 13. A leendő miniszterek holnap Bécsbe utaznak és ugyanott Fejérváry Géza is lakást rendelt magának.

Egyhangú képviselő választás.

Töketeremes, június 13. Ma délelőtt itt gróf Dassewffy Emilt, a dissidens párt tagját, egyhangulag kiáltották ki országgyűlési képviselőnek.

Orosz-japán háború.

Budapest, június 13. Pétervári táviratok szerint Mandzsuriában már a közel napokban nagy csata várható. Az oroszok mielőtt a békekötésre reá szán-

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltökben, nap- és esernyők, blouzok, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tartásáért olcsó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungária mellett.**

Az üzlethelyiség kiadó.

nák magukat, úgy látszik még egyszer szerencsét próbálnak a harctéren.

Tokiói jelentés szerint az oroszokat a japánok ismét 4 hadállásból verték ki.

Ugyancsak Tokióból jelentik azt is, hogy a japánok csakis biztosíték mellett hajlandók fegyver szünetre. Biztosítékul Vladivosztk megsejlesztését követelik.

Egyébként a japánok hadi kárpótlás nélkül semmiféle békekötésre nem hajlandók. A hadsereg maga tiltakoznék minden elhamarkodott békekötés ellen és a japáni nép még fegyverrel is kész azt megakadályozni.

A békét az oroszok részéről Nedi-low és Kassini negykövetek, japán részről Itó Marki és Kanura tenger-nagy bonyolítják le.

Azt hivatalosan is megerősítik, hogy a béketárgyalások megkezdődtek. A nyilvános béke tárgyalásokat valószínűleg WASHINGTONBA tartják meg.

Érdekes felemlíteni, hogy a japánoknak idáig 850,000,000 milliójába került a háború.

Norvégia függetlensége.

Budapest, június 13. A legújabb távirati értesítések szerint Krisztiániában ünnepélyesen kihirdették a starthing határozatát, amely Norvégia függetlenségét kimondja. Azonban ugyanabban a határozatban hangsúlyozzák azt is, hogy volt öreg királyukkal, mint volt szövetségesökkel, a svédekkel továbbra is rokonszenveznek.

A hadnagy szerelme.

Nagyszében, június 13. Ma Herczeg Gusztáv honvéddahadnagy agyonlőtte kedvesét Schulz Ella urleányt, majd azután önmagára lőtt. Mindketten meghaltak. A szerelmi gyilkosság illetőleg öngyilkosság oka az volt, mert a szülők lányokat nem akarták a hadnagyhöz nőül adni.

Törvénykezés.

Katonák tolvaja. Báthori Gábor debreczeni lakos többszörösen volt már büntetve. Kedden ismét a törvényszék előtt állott, mert lopott. Meglopota Lázár László és Rózsa János katonákat. Különböző ruhaneműket tulajdonított el tőlük. A törvényszék 1 évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

Agyonakarta ütni az apját. Horváth Lajos debreczeni csizmadia segéd atyját Horváth Jánost 2 ízben azzal fenyegette meg, hogy agyon üti, ha neki élelmet és lakást nem ad. Majd pedig apja bezárt lakását törte fel, ellopva onnan 7 korona készpénzt. A törvényszék lopás és zsarolás bűntette miatt vonta kérdőre a tegnapi tárgyaláson. Elítélte 6 havi és 8 napi börtönrre. Az ítélet jogerős.

Ki a legény a csárdában? Ezt kérdezte meg a dorogi csapszékben Lugosi Miklós és két társa. És az ott mulató Szabados Antalt úgy elverték, hogy a legényt lepedőben vitték haza. Vitézkedésükért kedden számoltak a törvényszéknél. Lugosi Miklóst 1 havi fogház és 10 kor. pénz, Jováth Istvánt 2 havi fogház és 10 korona pénz, Tarillák Jánost pedig 42 napi fogház és 10 korona pénz büntetésre ítélte a törvényszék. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Terményfőzde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. június 13.

Készáru csendes, üzletellen.

1905. októberi buza	15.96.—98
májusi buza	—
októberi rozs	13.02.—04
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.08.—00
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	11.14.16 —
1905. júliusi	11.12.14 —
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	23.60.80 —

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

1 — Amerikai bűnügyi regény. —

Fejetlen hulla a Fulton-csatornában.

Sötét éj borult a tengeri csatornára. Az óriási világáros ezen elhagyatott, magányos sarkában nem hallatszott a nyüzsgő zivaj, a mi még éjszaka sem szűnt meg.

A mely, szinte titokzatos csendet csak a feketéllő víz halk mormolása törte meg olykor. Ugy a jobb, mint a baloldali házak, amint a sötétben kivenni lehetett, rozogák és piszkosak voltak, Mint a víz lassanként alámosta volna őket. A sűrű ködben, mely a csatorna fölött uszott, néha-néha lámpafény csillant keresztül.

Egyetlen bárka feküdt a vizen, Lát szott, hogy kikötött. Mint valami felismerhetetlen, sötét tömeg, úgy tűnt fel a parton. A késő éjszakák és a csúf idő dacára valaki még kint ült a fedélzeten és kurtazáru pipájából sűrű füstgomolyagokat pöfökölt a ködbe. Egykedvűen tekintett maga elé. Hajón született, egész férfikoráig ott élt és úgy is akarta, hogy a hajón haljon meg. A nyüzsgés, amely a világáros közelségét jelezte, a világosság, amely a villamos lámpák fényétől az égről visszaverődött és New York éjjeli életéről tett bizonyosságot. Semmi hatással nem voltak reá. A sötét víz volt az ő eleme, a keskeny bárka a világa, egyébbel nem törődött. A nehéz köddel és a csatornákigőzölgéssel telített levegőt oly egykedvűen szivta tüdejébe, mintha a várostól messze, a szabad vizen a legüdébb levegőt szívná. Oly közönyösen nézte a sötét vizet és a homályos éjszakát, mint fényes nappal a kék tengert szokta.

Nagy lelki nyugalommal pipázott. A feje kissé előre hajlott, mintha szunyókálna.

Egyszerre csak felriadt. Mintha tompa ütődés érte volna a bárka oldalát.

— Hollá — mormogta és a bárka széléről kihajolt, hogy a vízre tekintsen.

Ugyane pillanatban ugyanoly ütődés érte a bárkát. Mintha súlyosabb tárgy vágódott volna az oldalához. A bárka mélyen süllyedt a vízbe, úgy hogy a fedélzetről a kezével a vízbe nyulhatott. Meg is tette, de mintha megégette volna az ujját, gyorsan visszakapta.

— Az irgalmát — káromkodott dühösen és a bagót — mert a dohányt a vizenjáró ember nemcsak pipázásra használja — kihajiotta a szájából. Hát nem lesz már vége a dolognak? Ezen a héten már a harmadik. Hé John!

Igy hívták Bodykin Jack, a hajós fiát, aki a fedélzet alól álmosan került elő. A magával hozott kis lámpás világánál látszott, hogy jól megnyult, erőteljes ficzkó. Hosszu kezei tűntek föl leginkább. Erőteljes testalkatához képest a mozdulatai kissé nehézkesek voltak.

— Hivtál apám?

— Igen.

— Történt valami?

— Gyere ide, aztán fogd meg — mormogta az öreg. Ennek a csatornának ördöge van. Bgmulatos igazán, hogy a becsületes ember a saját házában (így nevezte mindig a bárkáját) sem lehet békességben a kellemetlen társaságtól. No, huzd!

(Folytatjuk.)

Legelegánsabb

uri öltönyök, felöltők, esőköpenyek, valamint sikkes

egyenruhák

a legelegánsabb, szabály szerinti kivitelben,

katonai fölszerelések

kiváló olcsó árakban, magyarszruhák, sport öltönyök, ugyszintén papi palástok és fővegek legelőnyösebb beszerzési forrása

Prelovsky András

katonai és polgári szabó üzlete
DEBRECZEN, Kossuth-utca 4.

Megérkeztek

a tavaszi és nyári idényre a legújabb mintájú gypaju Delainek, selyem batistok, alouros fehér és fekete piquék batistok, Cosmanosi kartonok. Harisnyák, keztük és mindennemű rövidárú nagyválaszték elsőrendű minőségű vászon- és asztalneműekben. — Szolid, olcsó, szabott árak mellett

Nádudvary Lajos

vászon-, kézmű- és rövidáru raktárában
Vágó Andor féle üzlet, Piacz u. 28.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapírokat, nevezetesen bel- és külföldi járadékokat, zálogleveleket, sorsjegyeket részvényeket a legkedvezőbb napi árfolyamon.

Raktárvállalata elfogad árut beraktározás céljából és arra előleget is nyújt a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Eladó házhelyek.

A Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreczeni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovassági lak-tanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piacz-u. 44. sz. alatt.

Debreczen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN. Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

— Függyönyök —
— Ágy- és asztalterítők —
— Linoleum —

óriási raktár!!

Lóverseny.

Belépti jegyek a június hó 17 én szombaton és 18 án vasárnap Debreczenben tartandó lóversenyekre Borsos Kata urhölgy (előbb Szent-Királyi Tivadar) műipararu ke reskedésében (városház épület) kaphatók. Az előjegyzett páholy és egyéb belépti jegyek bezárólag 15 ike estéig ugyanott kiváltandók, mert a k. nem váltott jegyek azon idén tul másoknak adatnak el. Az eladott jegyek többé vissza nem váltatnak. Ugyanott a tribün rajza tájékozasul szolgál.

Helyárak egy napra: Páho y (4 ülésse.) az első vagy a másodík sorban 16 korona Zariszék 2 korona. Ülőhely 1 korona. Álló hely 40 fillér. Belépti jegy a Tribün előtti térre egy napra 6 korona, két napra 10 ko rona. Tribün előtti terre szoló belepti jegy a tényleges szolgálatban levő katonatisztek tisztihelyettesek és önkéntesek számára egy egy versenynapra 4 korona. Versenysorozatok (programmok) Szent Királyi Tivadar ur m. kir. dohány és szivar nagytőzsdéjében a ver seny napok hetében 20 fillérért lesznek kap hatók. Totalisateuron való fogadások 5 és 10 koronás és helyre fogadások 20 koronás tetekkel, csakis a verseny napokon a lo ver seny tere n felállított totalisateur pénztáraknál eszközölhetők. Kellemetlenségek elkerülése vegett figyelmeztetik a versenyeken résztvevő közönség, hogy belépti jegyét láthatólag vi selni sziveskedjék. A belépti jegy kívánatra az ellenőrző közegnek előmutatandó. Ezen versenyek kezdete mindkét napon délután pontosan 2 óra és 30 perczkor. Bővebben a versenyekre vonatkozó hirdetések ből érte sülhetni.

Megérkeztek

a tavaszi idényre a legujabb

Női divatszövetek,

Gyapju és borduros Delainek
50 krtól feljebb.

Blouse selymek

Divatos ruhadiszek

Csipkék, szallagok és bélésárúk

Szabó Lajos fiai cégénél

DEBRECZEN, Rózsater.

407/1905. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 449/3 1905. számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Darvas testvérek részére özv. Jónás Sándorné debreczeni lakostól 885 kor. 60 fill. tőke, ennek 1904. évi november hó 20 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 98 kor. 76 fill. perkölt ség erejéig a befizetett összeg betudásával 1905. évi márczius hó 8-án bíróilag lefoglalt és 1126 koronára becsült butorok és egyéb in góságok 1905. évi június hó 14 én délután 4 óraker kezdetét veendő és Hunyadi utca 4 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fi ze tés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1905. május hó 15-én.

Oláh Géza birói kiküldött.

Férfi ing 1.20, redős 1.30.

Gallér 12 kr. Oroszlánjegyü 18 kr.

Szines kézelő 20 kr. Oroszlánjegyü 30.

Nyakkendők 20 krtól feljebb.

Női és férfi keztyük.

Szines és fekete napernyők.

Rendkívül olcsó árban

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főtér, Tisza-palota.

Megnyilt

Deák Ferencz-utca 16. sz. a.
Verböczy-u. sarkán

SZENTESSY JÓZSEF

férfiszabó és ruhatisztító üzlet,

ahol mindennemü uri öltö nyök mérték után a legujabb divat szerint, valamint tisztí tások, javítás és vasalás szakszerűen és pontosan

jutányos árakban vállaltatnak.

Mr. M. Rose

Berlitzrendszerü

nyelviskolája.

Francia, német, angol nyelv és irodalom osz tály- és maganoktatás

külön uri-, hölgy- és gyermekkurzusok.

Felvételek ideigl.:

Simonffy-u. 42. sz.

Naponta d. e. 11-12, d. u. 5-6.

Szabályzatokat kívánatra ingyen és bérmentve.

1805-1905. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 472/8 1904 számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint özv. Zoltai Pálné részére Koncz Ákos és neje, ugy özv. Balogh Sán dorné debreczeni lakosoktól 800 kor. tőke, ennek 1904. évi február hó 10. napjától szá mitandó 6% kamatai és eddig összesen 120 kor. 20 fillér perkölt ség erejéig 1904. évi február hó 10-én bíróilag felülfoglalt és 1995 kor. 40 fillérre becsült butorok és egyéb in góságok 1905. évi június hó 14 én délután 3 óraker kezdetét veendő és Kossuth-utca 42 sz. a. megtartandó nyi vános birói árve résen a legtöbbet ígérőnek azonnali kész pénz fizetés mellett, szükség esetéa becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1905. május hó 9 én.

Oláh Géza birói kiküldött.

MATILD

Crém, arczkenőcs, szappan, hajfestő (restorer) szépitőszerek

minden bőrcsunyaságot levesznek az arczról, szeplőt, májfoltot, vim medlit, arczpirosságot, a ránczokat kisimitják, a bőrt bársony puhává üdévé varázsolják. Tessék megpróbálni, ha nem használ, árát minden kibuvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész

Laboratoire Cosmetique „Matilde.“ Kapható Budapesten Töröknél. Debreczeni tórak ár Tóth Béla gyógyszerésztárában, szemben a Bikával, és mindeütt.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozódnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Egy jó karban levő Clayton Schuttleworth gyártmányu 8 lóerejű cséplő garnitúra teljesen felszerelve potom árban és részletfizetésre kapható Ráhmér Sándor gépraktárában Piacz-utca 26. szám nagytrafik udvar. Ugyanott használt vetőgépek teljesen kijavítva kaphatók.

Tea vaj. Naponta friss uradalmi kitűnő tea és főző vaj kapható Borsy és Farkas fűszerüzletében, Piacz-utca 43. sz. a.

Kézimunkák, hozzávaló kellékek, előnyomda, harisnyák, keztük nagy választékban Benyáts Emil kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gvula órás és ékszerésnél Debreczen, Piacz-utca 42.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Compfele, Stiria egyedül csakis Keszler A.-nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Egy udvari két szoba, konyha, fűskamra, továbbá külön egy udvari egy szobás lakás, végül egy üveggel fedett nagy szőlő, műhelynek vagy raktárnak mellék színekkel együtt aug. 1-re kiadó. Széchényi-utca 27. sz. a. (Bejárat a Simonffy-utca felől is.) Értekezhetni az utcái lakásban.

Az iparművészet

legújabb vívmányai

a nyolcz napos zsebórák.

Preciz szerkezet, művészi kivitelű tok. —

Nyolcz napban egyszer felhuzandó. Igen erős.

A Fabrique montre, de Huit jours, Suisse gyártmánya.

Képviselet

HORVÁTH óraműves

Hatvan utca 2. szám.

771/1905. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 123/7. 1905. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Közgazdasági bank r. t. részére Kerekyartó István debreczeni lakostól 2300 korona tőke, ennek 1905 évi márczius hó 9. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 126 kor. 66 fillér perköltség erejéig 1903. évi április hó 11-én bíróság lefoglalt és 628 koronára becsült szobabútorokból álló ingóságok 1905. évi június hó 21-én délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Hunyadi utca 18. sz. u. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1905. évi május hó 21-én.

Oláh Géza bírói kiküldött.

Szárnyas állatokat

élve és leölve árusítok

kilója 70 kr.

tisztán kezelve.

Inyenc különlegességek

kaphatók és megrendelhetők

Ozsváth Ferencz

(keresztény)

Széchényi-utca 6. sz.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget, az eldurvult kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható.

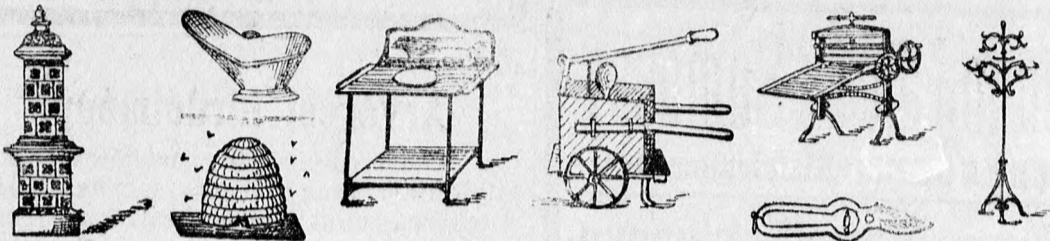
Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen légmentes és ártalmatlan!

Egy üveg MOLLITERGIN ára: 1 kor.

Készítőhelye s főraktára:

MIHALOVITS J.

„Kigyó” című gyógyszerárában. DEBRECZENBEN, a városházzal szemben.

TÓTH GYULA

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. 20. és 27. sz.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi idényre kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket. Kerti vasbutorok, gyermek kocsik, fürdőkádak, jégsekreányok, vas- és rézbutorok, peronospora- és kerti fecskendők minden vas- és faiparhoz való szerszámok, tüskés kerítés huzalok, építkezésekhez vasgerezdák, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz multiplicátor [hőfejlesztő] betétek, méhészeti cikkek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A Málnási „Siculia”-

forrás vize artézi forrásból, nagy mélységből tör elő s így összetételében állandósággal és csiramentességgel bír. Rendkívül, mondhatni páratlanul gazdag natriumbicarbonat- és konyhasóban s így gyógyító hatása felülmúlja a hasonló összetételű, de oldatban szegényebb ásványvizeket. Főleg a torok, gége, légeső hurutjánál, bizonyos gyomor bajoknál jó tekintetbe.

Budapest, 1904. december 29.

Kapható

Komlóssy Lajos

ásványvíz kereskedésében.

Dr. Kétly Károly,

egye emi ny. r. tanár, m. kir. udvari tanácsos, az orsz. orvos szövetség elnöke stb. stb.

Orosházi Kenyér-sütőde és Élelmezési Csarnok

ajánlja

Tiszta tejjel és valódi vajjal előállított finom fehér és Luxus süteményét

valamint

1 kg. új Egyiptomi hagyma	8 kr.
1 kg. új Borso	25 kr.
1 kg. új Nyári termés burgonya	18 kr.

== Naponta friss uradalmi vaj. ==